

UPRZYW. WIADOM.

z CUDZYCH

KRAIOW.

A N N O

1730

z Włoch.

z Rzymu d. 2. Sept. Według ordynansu Oycá S. Jubileusz Uniwersalny d. 17. *praf.* odprawić się będzie, *die* zaś 2. *Olobris* Konsyltorz, na którym wszyscy Nuncyuszowie przy Dworze Cesar skim y innych będący, Kárdynałami mają *denominari*. Tenże *Beatissimus* d. 8. *proximi*, má wziąć Kościół S. Iana Łatekańskiego w posiadłość. Przyszłego tygodnia obchodził *Klemens XII.* Cere monie błogosławienia powiaków młodego *Dofina*, które w wielkiej Sali w Watykanie przez 3. dni publicznie leżały, gdzie się szlachta y przednieysze Osoby, magnificencyi onych *cum admirati one* przypatrywały, które *JMé P. Lanti* w tym tygodniu do Paryża odwiezie. W przeszłą Niedzielę Kárdynał *Ferreri* ztąd nazad do *Turynu*, a nazajutrz Kárdynał *de Collonitz* do Wiednia odiechali; za którym y Kárdynał *de Sintzendorff* w krócie pospieszy. Kárdynał zaś d' *Alban* z woli Cesarza IMéi ieszcze tu kilką Niedziel zabawi. IMé P. *Graff de Collalto* Posel dworu Wiedeńskiego w tych dniach odebrał od Oycá S. w pre-

zencie Relikwie SS., miednicę szczerozłotą d' *Agnus Dei* y piękną malarzką sztukę Kárdynał *Caraccioli*, mający 89. lat, przed kilką dni tak niebezpiecznie zapadł, że wątpię o jego rekonwalescencyi. Kongregacya Kárdynałów postanowiona na uczynienie inkwizycyi o występki y bezprawiá podczas przeszłych Rządów, któremi niektórzy faworytowie ś.p. Oycá S. *inculpaniur*, dotąd z rygorem wielkim *continuatur*. Między innemi, Kárdynałowi *Cościa insinuatum*, aby nie odwołownie *Camera Apostolica* 36. tysięcy talarów, które *anticipatiue* za różne *Beneficia* nieśluszenie odbierał, wrocił; powiadaia, że po uczynionej kalkulacyi 5. kroć sto tysięcy talarów różnemi sposobami wybranych, wracać powinien. IMé P. *Pratti Beneventin* pierwszy Faworyt Kárdynała *Cościa*, który w słancyi swoiey miał áreszt, do przywátnego więzienia przeprowadzony; spisawszy inwentarz rzeczy iego, znaleziono 40. tysięcy talarów w złotey y srebrney monęcie, wiele blánkietów ręką Oycá S. Benedykta XIII. pisanych, y tysiąc grzywien wyrobionego srebra, które zaraz *ad Cameram Apostolicam* zawieziono y ludi iego w áreszt pobrano.

z Hiszpanii.

z Sewilji d. 31. Aug. Zawczoraj Krolestwo IchMć Xiążę y Xiężna *des Asturias* oraz Infantowie *Don Carlos y Don Philippe*, szczęśliwie z *Casalba* o 9 wioć zorem, przy rezonancyi wszystkich dzwonów y akklamacyi wspaniałych, tu zawitali. A lubo wszyscy wozy po złożonym Bagażu nazad posłano, iednakże powiadaia, że Krol IMć w krotce do Portu *S. Marie* wyedzie. Márkwis *de Castelar*, od Krola IMći Posłem do Dworu Francuzkiego denominowany, co moment z sekretarzem *Montoto* tu *secretatur*; Markwis zaś *de Spinola* dotych czas w *Cordoue* na pedogę chorowawszy, wczoraj tu przyjechał, y co tylko stanął, tak zaraz partykularną u Krola IMći miał audyencyą, po ktorej się *in presentia* Krola IMći y wszystkich Ministrów cudzoziemskich odprawilo *Consilium*, na którym (iák udaią) Woyną respektom intereśu Włoskiego na przyszłą Wioinę ma być odłożona. Woyskã zaś naszego Krol IMć przez zimę na kilka tydziecy przyczynić zechce, iakoż iuż dła tego nietylko tu Ordynans Krolewski wyszedł, ale też różne Dwory, o pozwolenie werbunkow rekirowane.

z Cadix d. 28. Aug. Flotilla nasza, z Nowey Hiszpanii iuż dawno spodziewana, a z trzech Woiennych Okretow złożona, pod Kommandą Márkwisa *de Mari* będąca, w tym tygodniu szczęśliwie tu stanęła. Tãż Flotilla wiatrem faworyzującym od *Vera-Cruz*, *in spatio* 26. dni do Portu *Havare* plynęła, a zamturad unās w 56. dniach stanęła y zaraz wszystkie rzeczy z rejestrowawszy między niemi znalezione, to jest.

9 6 8 8 9 3. Pezzo albo Talerów dła Krola IMći.

10481872. - - Pezzo dła innych partykularnych.

121804. - - wyrobionego srebra.

48671. - - - odlewanego srebra.
135574. - - - Złota nabytego.
29152. - - - Krużcu Złotego.

Co wszystko 117. beczek Złota y 8,971 talarow uczyni, oprócz tego mieli wielką kwotę różnych rzeczy, iako to *Indigo*, *de Bawilla*, Szokulaty, *de Cacao*, Cukru, *Saffaryllow*, porcelinu Chińskiego & *idgenus*, które rzeczy w tym tygodniu mają być wydane.

z Francyi.

z Wersalu d. 12. Sep. Temi dniami Ministrowie cudzoziemscy oddaiąc Krolowi IcyMći względem narodzenia Xćia d' *Anjou* Kongratulacye, udali się do Pokoiow Krolowy IcyMći, gdzie Marszałek IMć *P. de Bousiers* tychże Ministrów *tenerimé* przyiawszy, od nich imieniem Krolowy IcyMći odebrał powinszowania. Na załutrz Deputaci zgromadzonego Duchowieństwa z Paryża tu przybyli, dła uczynienia relacyi Krolowi IMći, respektom odprawionych deliberacyi. Zawczoraj Posel Angielski partykularną u Krola IMći miał audyencyą, *deferendo* o śmierci Xiężny *de Brunswik-Hannover* y dła tego Dworu nasz iuż w żalobie *comparet*, którą przez trzy Niedziele trwać będzie.

z Anglii.

z Windsoru d. 14. 7br. W przeszłą Niedziele Posel Krola Sardyńskiego IMć *P. d' Ossorio* tę przez umyslnego z *Turinu*, Stolcy Hercogostwa *Piemontskiego* odebrał nowinę, że Pryncypał iego Krol IegoMć Sardyński, Krolewiciwi IMći a Xiążęciu *de Piemont* Korony uściąpić y relację życia swego *in solitudine* przepędzić umyslił; więc nie tylko to Krolowi IMći przy miāncy audyencyi *retulit*, ale też przy oddaniu *Credencialium*, listy od nowego Krola a Pryncypała swego oddał. Toż Krolestwo Sardyńskie, y wiele innych Państw Włoskich przez kilka wickow do Krola Hiszpań-

skiego należało; lecz terażniejszy Krol Hiszpański, po odprawioncy 13. lat z Domem Austriackim Woynie, prawo swoje na Krolestwá Neápolitáńskie, Sardyńskie oraz Hercogostwo Medioláńskie y inne w Tráktacie *Vtrechyskim* Roku 1713. Cesarzowi IMéi ustąpić musiał. Krolestwo zaś Sycylii według pomienionego Tráktatu Hercogowi *Sawoyjskiemu y Piemontskiemu* (przy uczynioney od Cesarzá IMéi protektacyi) *adjudicabatur*. Po takich transakcyách Krol Hiszpański roku 1718. nád spodziewanie, Krolestwo to Sycylii *invasit* y po ciężkim oblężeniu Miásta *Messina* y *Palermo* sobie podbił. A że rzeczony Xiążę albo Krol Sycylijski Hiszpánom odporu dać niemógł, więc prawo swoje Cesarzowi IMéi *contulit*, który Woyská Hiszpańskie rugowawszy, Pánem się całego Krolestwa uczynił. Lecz na nie ustánne rekwizywce Xiążęcia Sawoyjskiego względem swojej pretensyi do Krolestwa Sycylijskiego, Cesarz IMé Krolestwo Sardyńskie onemu iáko *Aequivalens* za Krolestwo Sycylijskie puścił y tak Krolestem Sardyńskim roku 1720. został. Tenże Krol ma lat wieku swego 70. pánował iáko Hercog Sawoyjski 50. iáko Krol Sardyński 10. reiterował się teraz do *Chambery* Stolicy Hercogostwa Sawoyjskiego, gdzie zawsze rezydować będzie. Terażniejszy Krol zaś urodzony w Roku 1701. d. 27. *April*. Máłżonką jego jest *Polyxena, Ernesta Leopolda Landgraffa Hessen-Rheinfels* córka, z ktorej się urodził *Vištor Amadeus Maria* roku 1726. d. 26. *Iun*. terażniejszy Krol wic y Xiążę *de Piemont*. Przeszłego poniedziałku IMé P. Pułkownik *Johnson* podziękowawszy Krolowi IMéi za odebranie Gubernátorstwo *Carolina-Meridionali* w Amérie leżące, odebrał instrukcyę, y w tym tygodniu na Okręcie wojennym *Renard* albo lis nazwanym tamże wyedzie. Krol rákże y Xiążę zachodnicy Indyi na tymże Okręcie ad

propria powrócić máją y już wszelkie do podróży czynią *preparatoria*.

z Dánii.

z Kopenhagi d. 15. Sep. Temi dniami tu z Norwegii z Miásta *Christian* Okręty, na ktorych trzydziestu kilku wyrostkow Normandyjskich pod gwárdyą za-werbowanych, znáydował się, powróciły powiadają że Krol IMé całą gwárdyą z takichże rosyjskich ludzi wystawić umyślił. A ponieważ do tych czas Kupiectwo nasze przez rozboynikow morskich częścią bankretowało, częścią znaczne szkody ponościło, więc do wyższych Kupcow Krolewski wyszedł Ordynáns, aby każdy okręt Kupiecki kilka dziesiąt ludzi y dwudziestą sztuk ármaty był opatrzony, ieżeli by zaś fami temu zádosyć uczynić niemogli, tedy się Krol IMé rezolwował, według Moskiewskiego porządku, záwsze przy wyjściu Kupieckich Okrętów z. albo 3. Fregatty, na expensach ich chowając wysyłać, aby tym inkonweniencyom zábić.

z Szwecyi.

z Sztokholmu d. 9. Sep. General Holstzyński IMéi P. *de Stenslicht*, odebrány od Pryncypála swego, *ad assistendum* na przytżył Seym drugiemu Ministrowi IMé P. *Pechlien*, tu do tych czas będącemu, w tym tygodniu przyjechał; iak tylko stánął, tak się záraz do *Carlskronu* udáwłszy, pártikulárną u Krolá y Krolowy leyMéi miał áudyencyą, po ktorej, codziennie się w konferencyách z Ministrámi naszymi znáydnie. A lubo wszystko sekretnie *tractatur*, to ie-dnak pewná, że się względem sukcesyi Pryncypála swego na przyszłym Seymie má ozwać, z tcy rácy, że Xże Holstzyński terażniejszy Károl Fryderyk, z ládwigi Zofii Siostry Krolowy leyMéi urodzony, *post fata* Krolestwa IchMów, bez potomstwa zostających, do Korony Szwedzkiej jest nájbliższy Sukcesor.

Otće

Ociec Jego Fryderyk IV. Xże Holstżyński w bitwie, roku 1702. pod Kliczowem w Polsce odprawiony, na placu poległ.

z Moskwy.

z Stoicy d. 7. 7bris. Zawczoraj przechodziły tedy dwa Regimenty piechoty, każdy z 3. tysięcy y jeden Regiment Dragooniy z 1500. złożony, do Kämpementu niedaleko od Zámku *Ismaelowa* będącego, w którym się już 18. tysięcy Woyska znayduie, że zaś pomienioną milicyą we wszystko tego Mieścicą iest przewidowana, więc *supponitur*, że się Cárówá IcyMé tam ieszcze polowaniem y inżemi bawić będzie dywertymentami. Przcz ostatniego z *Derbentu* kuryerá *confirmatur* wiktoryá *Szach-Thamassa* nád Turkami odniesioná, ztá relacyá, że Generál álbo Chán Percki, Turkow w Obożie 10. mil od Miásta *Tauris* stojących, po kilku godzinney utarczce *in fugam egit* y onych áż pod fortyfikacyá *Tauris* zágnał. Leż Báša Turecki, widząc wielkie Woyská nieprzyjacielskie, cały bágaz y 12. tysięcy Woyská *pro praesidio* w Mieście *Tauris* zostáwiwszy, z relzty się miedzdy gory udał, áby się sukursu, w krotce spodziewanego, tam mogł doczekać, *Interea Szach-Thamas* nád 120. tysięcy Woyská mágac, nie tylko Miásto *Tauris* obległ y 40. kilká tysięcy zá pomienionym Bášz wyśłał, ále też 30. tysięcy Tatarow komenderowác kázal, áby ná 40. mil Kráiu ku gránicy Tureckiey, gdzie sukurs *speratur*, wszystko wypálili.

z Niemiec.

z Wiednia d. 23. Sept. Przszłego czwártku Cesarz IMé w wielkiej ássystencyi myśliwych y dworzánow do *Halbtburnu* wyiechał, chcąc się tam polowaniem kilká dni dywertowác. Względem interessu Włoskiego tu y náзад z Páryżá y Londynu kuryerowie biegáią; á lubo ostatnie listy z Neápolu donoszą że Krolowá Hiszpánká ieszcze tego roku *In-*

santa Don Carlos do Włoch z prowadzić chce. ile kiedy Florá złotem y srebrem sádowná w *Cádiz* stágnęá, iednakże iesienne niepogody przeszkádzác będą y náypewniey ten interes áż do przyszley Wiosny zatrzymáią. Ostatnie listy z Konstantynopolu *de die 29. Aug.* donoszą, że tam po przybyciu Poslá Perckiego, Prowincy y Miásta od Usurpátorá Eszreffa Poréie Otomańskiey ustápiene, powroceniá pretenduiá, zaraz się Dywan wielki odprawił, ná którym wojnę przeciwko *Szach-Thamassowi*, terázniejszyemu Krolowi Perckiemu deklárowáno y Máchometáńską Choragiew y ogon koniki wywieszone. *d. zaś 25. ejusdem*, znowu konwokowano Dywan, po którym, Woysku ná trzy Mieścice, áby ochoinieyże bylo do przyszley Kampánii, zápfácono y nád to káżdey Kampánii 500. lewów náddáno. *Die 27.* Bágaz Woyskowe ná Ordynans Wezyrá wielkiego do Obozu około Zámku *Serutari* názwánego w pobliskości Konstantynopolá wytkniętego, transportowáno. *Die 28.* Woysko zá bágazem stágnęo y tak porządkiem másierowáło. Naprzód *Musiy* niósł w rękú Sztandar wielki czyli choragiew Máchometáńską, iego *sequebantur* Adherenci czyli Popi, także pomnieysze Choragwie mágacy, ná znak záchęceniá y obronieniá sekty swoiey. Potym nástąpił Alkoran, ná wożie 6. koni bogáto ubranci wieżiony, á za nim Sultan Wielki *in comitatu* szczęciu synow swoich y 300. Gwárdyi Kirássyerow. *Tandem* Woysko, ktore wielki Wezyr y inni *Officyerowie* prowadzili, nástąpiło y Obozformowáło. To zaś Woysko tam ná respons z Persyi oczekiwác będzie, ieżeliby zaś *Szach-Thamas* przy swoiey zostáwał rezolucyi, tedyby ieszcze tego roku Woysko do *Aleppo*, Miásta stołecznegó Prowincyi *Soria*, w Azyi leżácego ruszyć się musiáło, áby zázczáfu ná przyszłą wiosnę, wojnę z Persyá zázczáć mogło.